

Vojenská politika NATO

MGR. ADAM POTOČŇÁK

ADAM.POTOCNAK@MAIL.MUNI.CZ

BSS 157 VOJENSKÁ POLITIKA

31. 10. 2018

Elementární historie

- Západní unie (17. 3. 1948, Brusel)
- Vandenbergova rezoluce (červen 1948) + První berlínská krize
- **4. 4. 1949, Washingtonská (Severoatlantická) smlouva (čl. 3, čl. 4, čl. 5)**
- **1952 – tvorba politických struktur Aliance**
- Kontroverze členství: Francie, Řecko, Island, Španělsko...

Iceland

Atlantic Ocean

North Sea

Baltic Sea

Black Sea

Mediterranean Sea

Arctic Ocean

On The WorldMap.com

Copyright © Ontheworldmap.com

Rozšiřování NATO

Čl. 10 – členství otevřené pro všechny evropské země uznávající základní principy organizace a schopné přispět k bezpečnosti Severoatlantického prostoru

Obecní principy pro členství v NATO:

- **Evropský stát**
- **Stabilní demokratický politický systém**
- **Připravenost a ochota přispět k bezpečnosti v Severoatlantickém prostoru**
- Podpora většiny obyvatelstva pro členství v organizaci
- Absence sporů o hranice nebo sporná území s jinými státy

Celkem 7 rozšíření: 1952, 1955, 1982, 1999, 2004, 2009, 2017

Membership Action Plan – Bosna a Hercegovina a Makedonie

Operace krizového managementu

- Na základě čl. 5 Washingtonské smlouvy, nebo mandátu OSN/OBSE, nebo žádosti vlády, nebo...
- Reakce na **politické, vojenské, humanitární**, ale také **environmentální krize**

- **Peace-suport operations** (peacemaking, peacekeeping, peacebuilding, peace-enforcement)
- **Humanitární mise** (Pákistán 2005, New Orléans 2005)

- **První mise: IFOR/SFOR 1995 – 1996 - 2004**

- ISAF (2003 - 2015), Resolute Support (2015 -)
- KFOR (1999 -)
- Active Endeavour (2001 – 2016), Sea Guardian (2016 -)
- NATO Mission Iraq (2018 -)
- Podpora Africké unie

Struktura organizace – Civilní složka

Všechna rozhodnutí jsou **rozhodnutí států** a přijímají se **konsenzem**. NATO je tak **politickou**, jako i **vojenskou organizací**.

- **Severoatlantická rada (NAC)**
- **Delegace NATO** (stále delegace členských států, konzultace minimálně 1/týden)
- **Skupina pro jaderné plánování**

- **Podřízené výbory**
- **Čtyři specializované agentury**

- **Generální tajemník NATO + Mezinárodní sekretariát**

Struktura organizace – Vojenská složka

- **Vojenský výbor**
- **Velitelství spojeneckých sil pro operace (Allied Command Operations - ACO)**
- Mons, nedaleko Bruselu (SHAPE – Supreme Headquarters Allied Powers Europe), jeho hlavou je SACEUR (Supreme Allied Commander Europe)
- **Velitelství spojeneckých sil pro transformaci (Allied Command Transformation - ACT)**
- Norfolk, Virgínie, USA – strategické myšlení, získávání a rozvoj dovedností, vzdělávání, obranné plánování, kooperaci, standardizaci a **interoperabilitu**

Vojenská politika NATO

Strategická koncepce 2010 – kolektivní obrana, krizový management, společná bezpečnost

Hlavní snahou společné vojenské politiky Aliance je **opakované a neustále zvyšování interoperability** – schopnosti různých elementů, systémů a organizací fungovat společně a efektivně

- Standardizace (výzbroje, komunikace, velení, výcviku)
- Společná cvičení
- Operace krizového managementu a lessons learned

Vojenská politika NATO

Permanentní síly v aktivní službě

- Air Policing (Slovinsko, Albánie, Pobaltí, Island)
- Permanentní námořní síly
- Integrovaný systém protiletectvé a protiraketové obrany

NATO Response Force

- multinárodní jednotky **rychlé reakce** ve 4 doménách (pozemní, námořní, letecká, speciální síly)
- summit 2002 v Praze (vytvoření), summit 2006 v Rize (plná operační připravenost)
- summit 2014 ve Walesu – **NATO Very High Readiness Joint Task Force (VJTF)** – multinárodní jednotky **okamžité reakce**
- summit 2016 ve Varšavě – plná operační připravenost VJTF, plán na kvantitativní rozšíření

Obranné plánování v NATO

- **NATO Defence Planning Process** – harmonizace obranného plánování tak, aby každý člen přispěl k Aliančním schopnostem nejefektivnějším způsobem
 - 4-roční cykly, max. 20 let
 - celkem 14 domén (civilní nouzové plánování, logistika, protiletadlová a protiraketová obrany, podpora logistiky, podpora medicíny, podpora zpravodajské činnosti, kybernetická bezpečnost)
1. Vypracování manuálu (Výbor pro obrannou politiku a plánování)
 2. Určení požadavků (ACO + ACT)
 3. Přidělení požadavků (NAC – formát ministrů obrany)
 4. Asistence a implementace
 5. Závěrečné vyhodnocení

Partnerství organizace

- **North Atlantic Cooperation Council (prosinec 1991, bývalé státy Varšavské smlouvy a SSSR)**
- **Partnerství pro mír** (1994, celkem 21 států)
- **Středomořský dialog** (1994, Mauritánie, Maroko, Alžírsko, Tunisko, Egypt, Izrael, Jordánsko)
- **Istanbulská iniciativa** (2008, Bahrajn, Katar, SAE, Kuvajt)
- **Globální partneři** (Irák, Afghánistán, Pákistán, Austrálie, Nový Zéland, Jižní Korea, Japonsko, Mongolsko, Kolumbie)

- Rada NATO-Rusko(2002)
- Komise NATO –Gruzie (2008)
- Komise NATO-Ukrajina (2014)

Formy partnerské spolupráce

- Konzultace
- Interoperabilita (společné cvičení)
- Účast na misích krizového managementu NATO
- Reforma bezpečnostního sektoru, výstavba a posilování institucí, poradenství

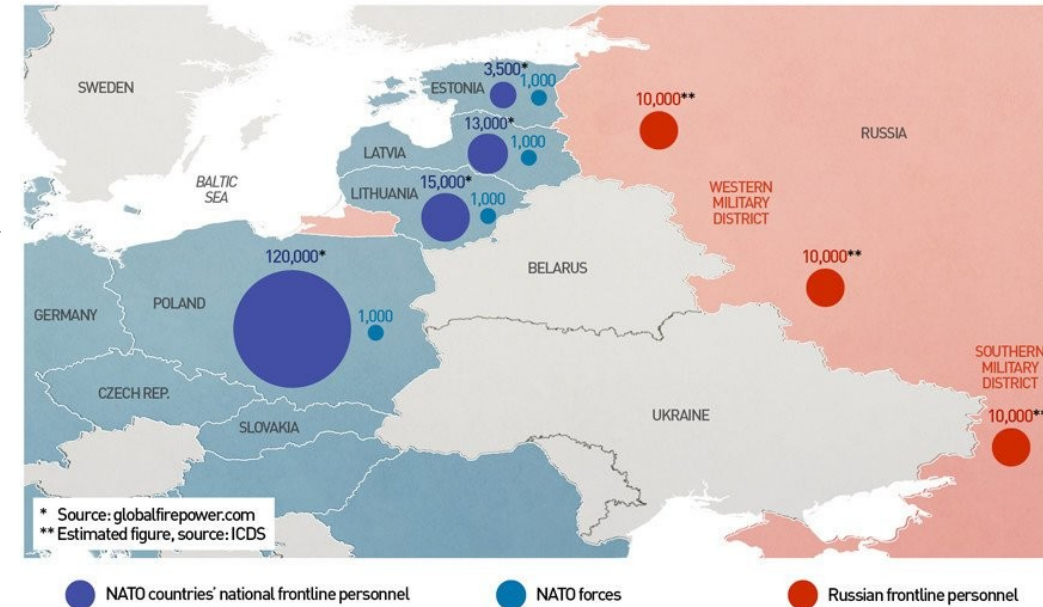
Globální vojenská a politická organizace:
politická spřízněnost vs. strategická vojenská logika

Vztahy NATO – Rusko

- 1991 – North Atlantic Cooperation Council
- 1994 – Partnership for Peace
- 2002 – Rada NATO - Rusko
- 2014 – Spolupráce pozastavena
- 2018 – Enhanced Forward Presence (Pobaltí + Polsko) – 4. praporová uskupení

What the troop balance on Russia's northwest border will REALLY look like

Politické, nikoliv vojenské
rozhodnutí!

Děkuji Vám za pozornost.

Otázky?